

Universitat d'Alacant
Universidad de Alicante

Innovaciones metodológicas en docencia universitaria: resultados de investigación

Coordinadores

José Daniel Álvarez Teruel

Salvador Grau Company

María Teresa Tortosa Ybáñez

Coordinadores
José Daniel Álvarez Teruel
Salvador Grau Company
María Teresa Tortosa Ybáñez

© Del texto: los autores. 2016
© De esta edición:
Universidad de Alicante
Vicerrectorado de Estudios, Formación y Calidad
Instituto de Ciencias de la Educación (ICE), 2016

ISBN: 978-84-608-4181-4

Revisión y maquetación:
Salvador Grau Company
Daniel Gallego Hernández

95. **Elaboració de la guia docent de l'assignatura Llengua Catalana aplicada a les Ciències de l'Activitat Física i l'Esport**

Eduard Baile-López; Hèctor Càmara-Sempere

Departament de Filologia Catalana
Universitat d'Alacant

Resum. El propòsit de la xarxa 3252 ha estat el de plantejar una sèrie de canvis en la guia docent de l'assignatura «Llengua Catalana aplicada a les Ciències de l'Activitat Física i l'Esport» (codi 16830), la qual, al nostre parer, a compleix els requisits de llengua d'ús homologable a d'altres d'impartides pel Departament de Filologia Catalana de la UA a la Facultat d'Educació, però no compta amb un inseriment adient en el marc dels estudis del grau que l'acull, ço és, CAFE. En aquest sentit, la memòria present vol ser testimoni dels canvis suggerits en pro d'un encaixament més orgànic i esclaridor d'acord amb una visió fonamentada en el Tractament Integrat de Llengua i Continguts.

Paraules clau, llengua catalana, valencià, guia docent, educació física, TILC.

1. INTRODUCCIÓ

Aquesta memòria vol donar testimoni dels canvis suggerits per a la guia docent de l'assignatura «Llengua Catalana aplicada a les Ciències de l'Activitat Física i l'Esport» (codi 16830), amb la intenció d'aconseguir que la matèria s'inserisca orgànicament en el grau de CAFE en el qual és acollida. Això, però, no significa que es menystinga la concepció per la qual l'assignatura es constitueix com a llengua d'ús homologable amb d'altres que s'imparteixen pel mateix Departament a la Facultat d'Educació («Llengua Catalana per a l'Educació Infantil», amb codi 17105, i «Llengua Catalana per a l'Educació Primària», amb codi 17513) i que, així mateix, forma part de la «Capacitació Docent en valencià i en llengües estrangeres» (segons l'orde 17/2013 de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport). Ans al contrari, pretenem destacar que, fins ara, en aquest punt el plantejament de l'assignatura ha estat impecable. No obstant això, pensem que s'ha deixat de costat la relació amb el grau en què s'insereix i que s'ha tendit a un cert desequilibri.

Així, doncs, d'acord amb la teoria de l'*input comprensible* de Krashen (1985) i l'assumpció plena de l'*aprenentatge significatiu* (Ballester 2002), l'equip format pels dos professors que signem aquesta memòria i els altres membres de la xarxa (Carles Segura Llopes, Vicent Beltran Calvo i Sandra Montserrat Buendia) ens hem reunit regularment per a donar lloc a una bateria d'idees que, tal com ha posat de manifest la comunicació «Nova proposta de disseny de l'assignatura Llengua Catalana aplicada a Ciències de l'Activitat Física i l'Esport» (amb codi 410871, llegida en les *XIII Jornades de Xarxes d'Investigació en Docència Universitària de la UA*), cerquen l'acostament de la guia docent als interessos de l'alumnat. És per això, en definitiva, que els docents membres ens hem guiat segons el referent del *Tractament Integrat de Llengua i Continguts* (Pascual Granell 2006).

2. CANVIS SUGGERITS PER A LA GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

2.1. Descripció i contextualització

Com que aquesta assignatura és conceptualitzada com a llengua d'ús i, en conseqüència, pretén augmentar la competència lingüística i comunicativa en català per part de l'alumnat (d'acord amb un nivell B2 del MEQR), la xarxa considera que s'ha de fer èmfasi en la metodologia de l'*enfocament comunicatiu* (Marí 2012).

Així mateix, per ço com la matèria és oferida com a assignatura optativa de tercer curs i no existeix cap altra llengua d'ús al llarg del grau de CAFE, recomanem la creació d'una *llengua zero* en el primer o segon any com a requisit previ.

2.2. Competències i objectius

Quant a les competències, la xarxa està d'acord a mantenir les que ja conté la guia docent de l'assignatura en consonància amb les del grau de CAFE en què l'assignatura és impartida (CG1.1, CG1.2, CG2.1, CG2.2, CG3.2, CG4.2 i CG5.1). No obstant això, valorem que s'hi hauria d'afegir la CG4.1, ja que el treball en equip propi de la concepció esportiva moderna és fàcilment vinculable a les necessitats de col·laboració i cooperació presents en el grau.

Pel que fa als objectius, que representen l'aplicació concreta de les competències, considerem positivament els que ja estan descrits en el programa però, novament, recomanem afegir-hi un ítem nou com fóra la reelaboració en clau lingüística d'aquest objectiu general del títol de CAFE per ço com fa referència a la col·laboració i la cooperació adés esmentades: «Desenvolupar habilitats de relació interpersonal, treball en equip i lideratge en l'àmbit de les CAFE».

2.3. Continguts i pla d'aprenentatge

La xarxa considera que els continguts, per tal de mantenir la perspectiva de llengua d'ús vàlida per a assolir el B2 del MECR, han de romandre inalterats però que, per contrast, caldria provar de vehicular-los mitjançant unitats didàctiques vinculades als continguts específics del grau, de manera que l'aprenentatge lingüístic se'n desprenguera subtilment. Així, per exemple, com que l'assignatura té lloc en tercer any i l'alumnat ja comença a sentir a la vora la necessitat d'escollir el camí concret del seu futur professional, fóra bo de experimentar amb unitats basades en els diversos itineraris professionals que ofereix el grau, com ara l'ensenyament de l'educació física i l'esport, l'entrenament esportiu, l'activitat física i qualitat de vida i la gestió i direcció esportiva

Pel que fa al pla d'aprenentatge, volem cridar l'atenció respecte al fet que l'assignatura estiga dividida en dues sessions setmanals de durada força diversa entre si. D'una banda, val a dir que una de les sessions és composta per 3h, la qual cosa permet de triar-la com a model idoni de temporització, ja que ofereix la possibilitat de desplegar suficientment els continguts més complexos. D'altra banda, el fet que l'altra sessió només conste d'1h provoca que quede reduïda a un contacte massa superficial, per la qual cosa pensem que fóra convenient que cada sessió constara de 2h.

2.4. Pràctiques i avaluació

Tenint en compte que les pràctiques no poden sobrepassar el 50% de la nota final i, així mateix, que volem aprofitar-les per a implementar-hi ponts de contacte amb el grau de CAFE, proposem d'introduir-hi un conjunt d'activitats vinculades més fortament als interessos dels discents i que, d'acord amb la voluntat de TILC a què hem al·ludit suara, siguin les que, de manera exclusiva, servisquen per a la qualificació:

- un model de portafolis (15% del 25% associat al conjunt de pràctiques escrites) que, sense renunciar a la reflexió sobre la biografia, hi afija un factor de creativitat que permeta la interrelació llengua-esport;
- una redacció (10% del 25% associat al conjunt de pràctiques escrites) que, tot sent fidel al marc professionalitzant de plantejar una realitat versemblant en el seu futur com a mestres, remeta estrictament al grau de CAFE;
- una exposició oral (15% del 25% associat al conjunt de pràctiques orals) en què, lliurement, el discent tria el seu esport favorit perquè en parli i pugui fer-ne una demostració pràctica;
- una ressenya oral (10% del 25% associat al conjunt de pràctiques orals) que partisca d'una tria absolutament personal i, lògicament, dedicada a obres de temàtica esportiva i/o de salut física.

2.5. Bibliografia

Fins ara, els membres de la xarxa considerem que els referents bibliogràfics recomanats s'han centrat massa (exclusivament!) en la retafila convencional de llibres d'aprenentatge lingüístic, però trobem que, sense menyscar d'aquells, va sent hora de recórrer a textos específics: d'una banda, editat per l'Àrea d'Igualtat i Ciutadania (Oficina de Promoció de Polítiques d'Igualtat Dona-Home) de la Diputació de Barcelona, l'opuscle *Dones i esport* (2011) promou l'enllaç dels estudis de gènere amb la matèria específica del grau; d'altra, la *Nadala 2008* de la Fundació Lluís Carulla, dedicada a *L'esport a Catalunya*, consisteix en un recull d'articles dedicats a fer repàs històric de la presència de l'esport al Principat, tant des del punt de vista de l'àmbit professional com de les reflexions sobre quin paper ha de tenir l'activitat física a les aules a partir de pressupostos de salut i ètics.

A més a més, ens sembla interessant que el mètode d'acostament als textos es fonamentara en el format dels clubs de lectura (Carrillo 2008).

3. CONCLUSIONS

En el curs 2015-2016 es posaran en pràctica els canvis ací suggerits per a la guia docent de l'assignatura «Llengua Catalana aplicada a les CAFE», per la qual cosa concloure ara si la xarxa ha estat encertada o no és prematur. Tot i així, som optimistes, ja que, sens dubte, l'assignatura afavorirà en major grau els interessos dels discents d'acord amb l'especialitat de CAFE: es tracta, doncs, d'esperar a la implementació real i, arribat el moment, fer-ne una nova valoració segons la qual caldrà recular o, previsiblement, aprofundir-hi.

4. DIFICULTATS TROBADES

No hem trobat ben bé dificultats, quant a la pluja d'idees enfocades per a reconduir l'assignatura vers una conceptualització TILC, però sí que hem de reconèixer que el fet que l'assignatura compte amb escàs alumnat (és una d'optativa enmig d'un grau no massa atent a l'aprenentatge lingüístic) i que, a més

a més, no tinga lloc fins a tercer (l'alumnat ha oblidat força normativa des del batxillerat), ha comportat reflexions aprofundides sobre com invertir l'estat de les coses.

5. PROPOSTES DE MILLORA I PREVISIÓ DE CONTINUÏTAT

Com ja hem assenyalat adés, l'èxit o el fracàs dels canvis suggerits per a la guia docent dependrà del que ens trobem a l'aula quan l'assignatura s'engegue novament. Per tant, som conscients plenament que ens vindran a la ment sorgiran propostes de millora, però serà soles aleshores, amb noves dades a la mà, per la qual cosa la previsió de continuïtat està assegurada

6. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Àrea d'Igualtat i Ciutadania (2011). *Dones i esport*. Barcelona: Oficina de Promoció de Polítiques d'Igualtat Dona-Home de la Diputació de Barcelona.
- Ballester Vallori, A. (2002). El aprendizaje significativo en la práctica. Cómo hacer el aprendizaje significativo en el aula. Palma de Mallorca: Seminario de Aprendizaje Significativo.
- Carrillo, M. (2008). Llegim plegats: històries dels clubs de lectura. Barcelona: Angle.
- Fundació Lluís Carulla (2008). *Nadala 2008. L'esport a Catalunya*. Barcelona: Fundació Lluís Carulla.
- Krashen, S. (1985). *The Input Hypothesis: Issues and Implications*. Nova York: Longman.
- Mari, I. (2012). *La voluntat de comunicar: objectiu de les aules de llengües*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.
- Pascual Granell, V. (2006). El tractament de les llengües en un model d'educació plurilingüe per al sistema educatiu valencià. València: Conselleria de Cultura, Educació i Esport.